

О С О Б Е Н О М Н Е Н И Е

на съдиите Христо Данов и Людмил Нейков
по к.д. № 10/2000 г.

Особеното ни мнение се отнася до частта от решението, с която е отхвърлено искането за установяване противоконституционността на чл.43, ал.2 от Закона за устройството на държавния бюджет. Считаме, че тази разпоредба е противоконституционна и искането трябваше да бъде уважено в тази му част, поради следното:

Съгласно посочения текст отпуснатите по ал.1 на чл.43 ЗУДБ безлихвени заеми от държавния бюджет за бюджетите на общините не могат да надвишават размера на постъпленията от собствени приходи, получени през месеца, предхождащ месеца на отпускането.

Изрична конституционна норма, която да урежда безлихвено кредитиране на общините или да задължава държавата във всички случаи на временен недостиг на средства по бюджетите на общините да отпуска безлихвени заеми действително няма. С чл. 141, ал.3 от Конституцията, обаче, е вменено задължение на държавата, чрез средства от бюджета и по друг начин да подпомага нормалната дейност на общините. Именно в изпълнение на задължението за подпомагане нормалната дейност на общините с ал.1 на чл.43 ЗУДБ е предвидено при временен недостиг на средства по бюджетите на общините да се отпуска от държавния бюджет безлихвен заем. Несъмнено, държавата трябва да пристъпи към това кредитиране след направена от нея преценка, че съответната община действително има нужда от него, а не във всички случаи на поискване отпускането на безлихвен заем. Размерът на преценението като необходим за

отпускане безлихвен заем, обаче, трябва да бъде такъв, че действително да подпомага нормалната дейност на общината. Всякакво ограничение със закон на размера на безлихвения заем, без то да е съобразено с конституционното изискване да бъде подпомогната нормалната дейност на общините, се явява в противоречие на чл.141, ал.3 от Конституцията. Такова противоречащо на тази конституционна норма ограничение е въведено с ал.2 на чл.43 ЗУДБ, тъй като текстът не държи сметка за тази конституционна повеля. Нещо повече, той създава възможност дори да се блокира изцяло нормалната дейност на общините, ако постъпленията от собствени приходи, получени от тях през месеца, предхождащ месеца на отпускането са минимални или даже нулеви. При действието на тази ограничителна норма, въпреки безспорната необходимост от отпускането на безлихвен заем в посочените хипотези, той ще бъде отпуснат в ограничени размери, които не винаги могат да обезпечат нормалната дейност на общината или отпускането му въобще няма да бъде възможно.

Христо Данов

Людмил Неиков